

PLA DE MESURES ANTIFRAU DE LA FUNDACIÓ JOAN COSTA ROMA

Document aprovat pel Patronat de la Fundació Joan Costa Roma en data 26 de maç de 2025.

ÍNDEX

1	INTRODUCCIÓ I OBJECTIUS DEL PLA DE MESURES ANTIFRAU	3
1.1	Assoliment de les obligacions contingudes a l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre.....	4
1.2	Objecte i abast del pla.	5
1.3	Àmbit subjectiu.....	5
1.4	Desplegament del Pla.....	5
2	GLOSSARI TERMINOLÒGIC	6
2.1	Conflicte d'interessos.....	6
2.2	Frau.	7
2.3	Integritat institucional.	8
2.4	Corrupció.	8
2.5	Irregularitat.....	8
2.6	Risc.....	9
3	MECANISMES DE PREVENCIÓ.....	9
3.1	Declaració al més alt nivell assumint el compromís de lluita contra el frau de la Fundació Joan Costa Roma.	9
3.2	Declaració d'Absència de Conflicte d'Interès (DACI).....	10
3.3	Identificació de les principals àrees de risc i valoració de riscos inherents.....	10
3.4	Contractació.....	11
3.5	Subvencions	12
3.6	Gestió de personal.....	13
3.7	Gestió pressupostària i patrimonial.....	14
4	MECANISMES DE DETECCIÓ. ÒRGANS DE NOVA CREACIÓ EN RELACIÓ A LA LLUITA CONTRA EL FRAU	15
4.1	Unitat Gestora del Canal de Denúncies.....	15
4.2	Comissió Antifrau.....	15
5	MECANISMES DE CORRECCIÓ	17
6	MECANISMES DE PERSECUCCIÓ.....	17
6.1	Comunicació dels fets produïts i les mesures proposades de la Fundació Joan Costa Roma.	17
7	Annex I.....	19
8	Annex II.....	21
9	Annex III.....	23

1 INTRODUCCIÓ I OBJECTIUS DEL PLA DE MESURES ANTIFRAU

El *IV Pla de Govern Obert (2020-2024) del Ministeri de Política Territorial i Funció Pública*, entre els principals eixos del qual figura el d'integritat, està orientat a la construcció d'un sistema d'Integritat pública, enfortint valors ètics i mecanismes per consolidar la integritat de les institucions públiques i reforçar la confiança de la ciutadania.

En data 21 de juliol de 2020, el Consell Europeu va aprovar la creació del programa *Next Generation EU* per estimular la recuperació econòmica i la reparació dels danys causats per la pandèmia de la COVID-19 i construir l'Europa de la nova generació, impulsant la transició ecològica, digital i resilient dels països membres de la Unió Europea.

El programa *Next Generation EU* contempla dos instruments financers:

- El Mecanisme Europeu de Recuperació i Resiliència (MRR) n'és la peça central. Dotat amb 672.500 milions d'euros per a la realització de reformes i inversions públiques, el MRR facilita transferències directes (no reemborsables) i préstecs als estats membres, vinculats a la consecució de resultats.
- L'ajuda a la Recuperació per a la Cohesió i els Territoris d'Europa (REACT-UE) és l'altra iniciativa, dotada amb 47.500 milions de euros, que continua i amplia les mesures de resposta i reparació de la crisi, i s'executa a través del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER), el Fons Social Europeu (FSE) i el Fons d'Ajuda Europea per a les Persones Més Desafavorides (FEAD).

Així mateix, el *Reglament (UE) 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer de 2021, pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència*, d'acord amb el principi de bona gestió financera, obliga, en l'article 22 als estats membres a incloure, en els plans de recuperació i resiliència que presentin, el disseny d'un sistema que contempli mesures adequades per protegir els interessos financers de la UE, incloent-hi la prevenció, detecció i correcció dels conflictes d'interès, la corrupció i el frau en la utilització dels fons atorgats. A aquest efecte, els estats membres establiran un sistema de control intern eficaç i eficient i recuperaran els imports abonats erròniament o utilitzats de manera incorrecta.

Així, en data 30 de setembre de 2021 s'ha publicat l'*Ordre del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència* (d'ara en endavant, PRTR)) que en el seu article 6 estableix que *tota entitat, decisora o executora que participi en l'execució de les mesures del PRTR haurà de disposar d'un pla de mesures antifrau que li permeti garantir i declarar que, en els seu àmbit d'actuació, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular pel que fa a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interès*. Aquesta Ordre estableix tres actuacions obligatòries: l'avaluació del risc de frau, l'emplenament de la declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI) i la disponibilitat d'un procediment per abordar els conflictes d'interès.

En aquest sentit, l'*Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre*, que inclou en el seu àmbit d'aplicació totes les entitats del sector públic pretén protegir els interessos financers de la UE obligant les entitats decisores i executores a incorporar al seu àmbit intern de gestió i control els Principis o criteris de gestió específics del PRTR continguts a l'article 2 de l'Ordre

i, entre ells, conforme assenyala al seu apartat 2 d) el “*Reforç de mecanismes per a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interès*”.

En compliment del mandat esmentat, sorgeix la necessitat de la creació d'aquest pla de mesures antifrau de la Fundació Joan Costa Roma que servirà d'aplicació també en la gestió institucional.

Aquest Pla es configura com un instrument de planificació viu i flexible, en el sentit que es podrà anar modificant a mesura que es puguin dictar instruccions, normativa o guies per elaborar aquests plans de mesures antifrau, i també pretén estar en contínua revisió en relació amb cadascuna de les actuacions plantejades en la lluita contra el frau per perfeccionar-les.

El Pla té l'estructura de les mesures que l'article 6 de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre determina, al voltant de les quatre àrees clau del denominat cicle antifrau: prevenció, detecció, correcció i persecució, i serà d'aplicació, exclusivament, a les actuacions que dugui a terme la Fundació Joan Costa Roma.

1.1 Assoliment de les obligacions contingudes a l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre.

L'esmentada Ordre estableix determinades actuacions obligatòries dins aquests plans preveient-se alguns requeriments mínims a adoptar pel compliment de les obligacions previstes a l'Ordre:

- Pel que fa a l'estructura de les mesures adoptades: S'han de seguir les fases del denominat “*cicle antifrau*”; és a dir, prevenció, detecció, correcció i persecució.
- Pel que fa a l'anàlisi i avaluació dels riscos: S'han d'identificar i analitzar els riscos dels processos clau per a l'execució del PRTR i avaluar la probabilitat de cadascun d'ells i l'eventual impacte (gravetat). A més, s'ha de preveure la revisió periòdica de l'anàlisi i avaluació anteriors i la revisió ad hoc en cas d'indicis de corrupció o frau, de canvis en els procediments o en el personal.
- Pel que fa a les mesures preventives: S'han de definir mesures preventives amb l'objectiu de que el risc residual sigui tolerable. Aquestes mesures hauran de ser adequades a la situació de risc concreta i proporcionals a la probabilitat i la gravetat del risc; incloent procediments relatius a la prevenció i gestió de situacions de conflictes d'interès.
- Pel que fa a les mesures de detecció d'indicis, s'han d'ajustar als senyals d'alerta (*red flags*) que s'ha determinat, concloent un procediment per a la seva aplicació.
- Pel que fa a les mesures de correcció, s'han d'incloure mecanismes clars per comunicar els indicis de frau detectats.
- Pel que fa a mesures de persecució, s'han de determinar processos adequats per fer el seguiment de casos sospitosos de corrupció o frau; recuperació de fons de la UE

gastats fraudulentament i revisió de processos i controls relacionats amb els possibles fraus.

1.2 Objecte i abast del pla.

L'objecte d'aquest Pla es concretar les mesures de control del risc de frau que es puguin donar en la Fundació Joan Costa Roma, amb especial èmfasi en l'àmbit de l'execució del fons MRR. Aquesta Pla tindrà durada indefinida, però es revisarà de forma periòdica cada dos anys. L'avaluació del risc, impacte i probabilitat de risc de frau es revisarà anualment o quan s'hagi detectat algun cas de frau o hagi canvis significatius en els procediments o en el personal.

Aquest sistema està recolzat en quatre grans àrees per contemplar els diferents aspectes de la lluita contra el frau i la corrupció: prevenció, detecció, correcció i persecució.

El Pla de mesures antifrau contempla el procediment a seguir per al tractament dels possibles conflictes d'interès, tenint en compte que, si bé l'existència d'un possible conflicte d'interès no determina necessàriament l'existència de frau, no resolde aquest conflicte d'interès a temps sí que podria portar a una situació de frau. Un conflicte d'interès no resolts constituiria, doncs, un indicador d'un possible frau. Així, la primera de les fases en què es pot evidenciar la possible concurrència de frau, és la situació de conflicte d'interessos no resolts, és a dir, quan els afectats no s'han abstingut degudament o no han estat recusats, en cas que concorreguessin situacions de conflicte d'interessos o se n'hagués tingut coneixement, respectivament.

1.3 Àmbit subjectiu.

Les mesures del Pla Antifrau s'aplicaran, a banda de protegir els interessos financers de la UE, a totes les gestions que esdevinguin institucionalment i per tant, totes les persones que formin part de la Fundació Joan Costa Roma quedaran subjectes al mateix.

En aquest sentit, el personal de la Fundació Joan Costa Roma ha de vetllar pels interessos generals, amb subjecció a l'ordenament jurídic, i actuar d'acord amb els principis d'objectivitat, integritat, neutralitat, responsabilitat, imparcialitat, confidencialitat, dedicació al servei públic, transparència, exemplaritat, austeritat, accessibilitat, eficàcia, honradesa, promoció de l'entorn cultural i mediambiental, i respecte a la igualtat entre dones i homes.

1.4 Desplegament del Pla.

El desplegament de les previsions efectuades per aquest Pla de mesures Antifrau serà assumit pels Serveis Jurídics excepte en els casos en que aquest desplegament comporti la necessitat d'adoptar disposicions de caràcter general competència del Patronat. De les actuacions desenvolupades pels Serveis Jurídics es donarà compte al Patronat, amb periodicitat anual.

2 GLOSSARI TERMINOLÒGIC

A continuació es concreten i clarifiquen diferents conceptes als efectes de l'Ordre HFP 1030/2021.

2.1 conflicte d'interessos.

- *Conceptualització del terme:* L'article 61 *Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió (Reglament Financer)* estableix que existeix conflicte d'interès (CI, d'ara en endavant) «quan els agents financers i la resta de persones que participen en l'execució del pressupost tant de forma directa, indirecta i compartida, així com en la gestió, inclosos els actes preparatoris, l'auditoria o el control, vegin compromès l'exercici imparcial i l'objectiu de les seves funcions per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol altre motiu directe o indirecte d'interès personal».

L'entrada en vigor de l'esmentat Reglament destaca que:

- És aplicable a totes les partides administratives i operatives a totes les Institucions de la UE i tots els mètodes de gestió.
 - Cobreix qualsevol interès personal, directe o indirecte.
 - Davant de qualsevol situació que es percep com un conflicte d'interessos potencial s'hauria d'actuar.
 - Les autoritats nacionals, de qualsevol nivell, han d'evitar i/o gestionar els conflictes d'interessos potencials.
- *Possibles actors implicats* en el conflicte dels interessos:
 - Els empleats públics que realitzen tasques de gestió, control i pagament i altres agents en què s'han delegat alguna/es d'aquestes funcions.
 - Beneficiaris privats, socis, contractistes i subcontractistes, les actuacions dels quals siguin finançades amb fons, que puguin actuar a favor dels seus interessos, però en contra dels interessos financers de la UE, en el marc d'un conflicte d'interessos.
- *Classificació:* Atenent la situació que motivaria el conflicte d'interessos, es pot distingir entre:
 - Conflicte d'interessos aparent: es produeix quan els interessos privats d'un empleat públic o beneficiari són susceptibles de comprometre

l'exercici objectiu de les seves funcions o obligacions, però finalment no hi ha un enllaç identificable i individual amb aspectes concrets de la conducta, el comportament o les relacions de la persona (o una repercussió en aquests aspectes).

- Conflicte d'interessos potencial: sorgeix quan un empleat públic o beneficiari té interessos privats de tal naturalesa, que podrien ser susceptibles d'ocasionar un conflicte d'interessos en cas que haguessin d'assumir determinades responsabilitats oficials en un futur.
- Conflicte d'interessos real: implica un conflicte entre el deure públic i els interessos privats d'un empleat públic o en què l'empleat públic té interessos personals que poden influir de manera indeguda en l'exercici dels deures i les responsabilitats oficials. En el cas d'un beneficiari implicaria un conflicte entre les obligacions concretes en sol·licitar l'ajut dels fons i els seus interessos privats que poden influir de manera indeguda en l'exercici de les obligacions esmentades.

2.2 Fraus.

- *Conceptualització del terme: L'article 3.1 de la Directiva (UE) 2017/1371, sobre la lluita contra el frau que afecta els interessos financers de la Unió (d'ara endavant, Directiva PIF) recull la definició de frau.*

En matèria de despeses es defineix el frau com qualsevol “acció o omissió intencionada, relativa:

- *A la utilització o a la presentació de declaracions o de documents falsos, inexactes o incomplets, que tinguin per efecte la percepció o la retenció indeguda de fons procedents del pressupost general de les comunitats europees o dels pressupostos administrats per les comunitats europees o pel seu compte .*
- *A l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació que tingui el mateix efecte.*
- *Al desviament d'aquests mateixos fons amb altres fins diferents d'aquells per als quals van ser concedits al principi”.*

Adicionalment, l'esmentada directiva indica que els Estats membres adoptaran les mesures necessàries per garantir que el frau que afecti els interessos financers de la Unió constitueix una infracció penal quan es cometin intencionadament, concretant un règim sancionador a l'article 7 de d'aquesta. En compliment d'aquesta previsió, la Directiva ha estat transposada a l'ordenament jurídic espanyol mitjançant la *Llei Orgànica 1/2019, de 20 de febrer, per la qual es modifica la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal per*

transposar Directives de la Unió Europea en els àmbits financer i de terrorisme, i abordar qüestions de caire internacional.

Així mateix, l'article 1.2 del Reglament (CE, Euratom) núm. 2988/95 del Consell, de 18 de desembre de 1995, relatiu a la protecció dels interessos financers de les Comunitats Europees, estableix que "constituirà irregularitat tota infracció d'una disposició del dret comunitari corresponent a una acció o omissió d'un agent econòmic que tingui o tindria per efecte perjudicar el pressupost general de les comunitats o els pressupostos administrats per aquestes, ja sigui mitjançant la disminució o la supressió d'ingressos procedents de recursos propis percebuts directament per compte de les Comunitats, bé mitjançant una despesa indeguda".

2.3 Integritat institucional.

- *Conceptualització del terme:* La integritat d'un ens públic és el resultat de l'actuació diària de totes i cadascuna de les persones que treballen dins o per a aquella organització. La integritat institucional va més enllà d'aprovar una política anticorrupció o redactar un codi ètic. Es produeix quan el funcionament operatiu de la institució (polítiques, processos i procediments, sistemes de treball, etc.), els estàndards ètics i les estratègies de prevenció de la corrupció estan plenament integrats per permetre assolir les finalitats (l'interès general) per a les quals la institució fou creada. Com més coherència i consistència hi hagi entre totes aquestes actuacions i els principis, valors i normes de l'ordenament jurídic, més integritat institucional assolirem.

2.4 Corrupció.

- *Conceptualització del terme:* abús de la posició o càrrec públic en benefici privat. La Unió Europea distingeix la noció de corrupció pròpia del dret penal i necessàriament més estricta, d'una noció més àmplia emprada en la vessant preventiva. En aquest segon sentit, la Unió Europea empra la definició del Programa Global de Nacions Unides contra la Corrupció i defineix corrupció com "*l'abús de poder per obtenir beneficis de caràcter privat*", en la qual queda inclòs tant el poder vinculat a l'ocupació d'un càrrec o lloc de treball públic (corrupció pública) com el propi del sector privat (corrupció privada).

2.5 Irregularitat.

- *Conceptualització del terme:* concepte ampli que comprèn infraccions normatives, per acció o omissió, que tenen com a efecte un perjudici. S'empra principalment en el context de la regulació de la Unió Europea, en la seva dimensió d'afectació al pressupost.

2.6 Risc.

Conceptualització del terme: probabilitat que es produeixi un dany, una lesió, una pèrdua, una responsabilitat o qualsevol altre efecte nociu per a una institució pública o per a l'interès general, a causa de vulnerabilitats que poden ser internes o externes a aquella organització.

3 MECANISMES DE PREVENCIÓ

3.1 Declaració al més alt nivell assumint el compromís de lluita contra el frau de la Fundació Joan Costa Roma.

La Fundació Joan Costa Roma es compromet al compliment de les normes jurídiques i ètiques, adherint-se als principis d'integritat, objectivitat, rendició de comptes i honradesa en l'exercici de les seves funcions.

En aquest sentit, el personal de la Fundació Joan Costa Roma ha de vetllar pels interessos generals, amb subjecció a l'ordenament jurídic, i actuar d'acord amb els principis d'objectivitat, integritat, neutralitat, responsabilitat, imparcialitat, confidencialitat, dedicació al servei públic, transparència, exemplaritat, austeritat, accessibilitat, eficàcia, honradesa, promoció de l'entorn cultural i mediambiental, i respecte a la igualtat entre dones i homes.

La Comissió Europea recomana que les autoritats de gestió *“adoptin un plantejament proactiu, estructurat i específic per gestionar el risc de frau”*, adequant-se al que indica la Guia de la Comissió Europea per el període de programació 2014-2020, sobre avaluació del risc de frau i mesures antifrau eficaces i proporcionades (Ares (2013)3769073-19/12/2013).

La Fundació Joan Costa Roma assumeix com a objectiu d'aquesta política, promoure dins de l'organització una cultura que exerceixi un efecte dissuasiu que mitigui tota activitat fraudulenta i que faciliti la seva prevenció i detecció, promovent el desenvolupament de procediments efectius perquè facilitin la investigació del frau i dels delictes relacionats amb el mateix i que permetin garantir que aquests casos s'aborden de forma adequada, en el moment precís i amb les mesures oportunes correctores i de persecució. Per això, adoptarà totes les mesures de formació i informació siguin necessàries perquè tots els membres del personal de la seva organització assumeixin també aquest compromís.

La Fundació Joan Costa Roma posarà en marxa mesures eficaces i proporcionades de lluita contra el frau, basades en l'avaluació del risc de frau, i denunciarà aquelles irregularitats o sospites de frau que poguessin detectar-se, a través dels canals interns de notificació, en col·laboració amb l'Agència Catalana Antifrau (ACA) i respecte al principi de confidencialitat.

En definitiva, la Fundació Joan Costa Roma adopta una política de tolerància zero amb el frau, establint un sistema de control intern dissenyat per prevenir i detectar, en la mesura del possible, qualsevol actuació fraudulenta i, si s'escau, esmenar-ne les conseqüències, assumint per això els principis d'integritat, imparcialitat i honestedat en l'exercici de les seves funcions.

Així mateix s'ordena que aquesta declaració institucional es faci pública a la web corporativa i sigui comunicada a tot el personal de la Fundació Joan Costa Roma.

3.2 Declaració d'Absència de Conflicte d'Interès (DACI)

Incorporem la declaració DACI en relació al que figura a l'Ordre HFP/55/2023 de 24 de gener. Aquesta Declaració s'exigirà als empleats públics que realitzen tasques de gestió, control i pagament i altres agents en què s'han delegat alguna/es d'aquesta/es funcions així com a aquells beneficiaris privats, socis, contractistes i subcontractistes, les actuacions dels quals siguin finançades amb fons de l'MRR, que puguin actuar a favor dels seus propis interessos, però en contra dels interessos financers de la UE, en el marc d'un conflicte d'interessos.

La Fundació Joan Costa Roma hauria d'implementar els mecanismes necessaris per ampliar aquestes declaracions als membres dels òrgans de contractació (ja siguin personals o col·legiats), al conjunt de licitadors participants en les licitacions, així com al personal que intervingui de forma activa en el procediment de contractació quan la Llei 9/2017, de 8 de novembre, no prevegi la constitució obligatòria de la Mesa de contractació.

3.3 Identificació de les principals àrees de risc i valoració de riscos inherents

En el marc del procediment d'implementació del Pla de Mesures Antifrau cal portar a terme un anàlisi de riscos i valorar-ne la seva probabilitat (freqüència previsible) i la seva gravetat (impacte en cas de materialitzar-se).

L'anàlisi de riscos s'articula a través d'un seguit de mapes dels riscos vinculats a l'acció de la Fundació Joan Costa Roma, que tenen per objectiu ajudar els gestors i gestores públics a identificar quins són aquests riscos i a estimar la probabilitat d'ocurrència i quin pot ser el seu impacte en cas que es materialitzin.

La identificació i avaluació del risc permet estimar quin és el grau de vulnerabilitat de l'organització davant de la possibilitat de materialització de riscos concrets, i activar alertes en cas d'un risc elevat; reduir la probabilitat que els riscos es materialitzin tot dissenyant i implementant mesures preventives; posar en marxa accions que ajudin minimitzar-ne les conseqüències en cas que els riscos s'arribin a materialitzar.

El nivell de risc es determinarà a partir de la combinació entre la probabilitat d'ocurrència i de l'impacte o gravetat del risc en el cas que es materialitzi.

La probabilitat d'ocurrència resulta d'aplicar dues anàlisis complementàries: la freqüència en l'ocurrència, que es determina en funció de les vegades que ha ocorregut en el passat recent, i la factibilitat de materialització del risc, en funció de si s'aprecien factors potenciadors del risc i de si hi ha implantades accions mitigadores. D'aquesta combinació es determina si la probabilitat és baixa, mitja o alta.

Per altra banda, l'impacte o gravetat es mesura en funció de les conseqüències derivades de la materialització del risc, principalment en termes d'afectació patrimonial i dany a la imatge institucional (interna i externa). L'impacte resultant serà baix, mig o alt. Una vegada determinada la probabilitat i l'impacte, el nivell de risc s'establirà a partir de la següent matriu de risc que combina els dos factors.

MATRIU DE RISC

	A	M	B
A	A	A	M
M	A	M	B
B	M	B	B

Finalment, a través d'aquesta mateixa matriu es determina un ordre orientatiu de prioritats en l'acció correctiva o contingent per part de l'ens local, amb la finalitat d'ajudar a prioritzar la dedicació de recursos de manera cost-efectiva. En aquest sentit, cal destacar la diferenciació que aquesta gradació estableix entre els riscos moderats, on els riscos amb un impacte alt i una probabilitat baixa se situen en un nivell de prioritats inferior respecte a la resta de riscos de nivell moderat que tenen més probabilitat d'ocurrència.

En aquest sentit s'ha prioritzat **quatre àmbits** on l'actuació de la Fundació Joan Costa Roma pugui generar escenaris de major vulnerabilitat en termes d'integritat, desenvolupant els corresponents mapes de risc diferenciats.

3.4 Contractació

Els riscos específics en l'àmbit de la contractació s'agrupen en consideració a les diferents fases del procediment contractual:

- Fase preparatòria. A les actuacions preparatòries d'un expedient de contractació s'adopten decisions que poden comprometre els principis rectoris de la contractació pública. Així, la falta d'estudi i justificació de les necessitats que es pretenen cobrir a través del contracte perjudica la utilització eficient dels fons públics; l'elecció d'un procediment que restringeix la participació de licitadors influeix directament en la concurrència; el disseny de plecs i criteris de solvència i adjudicació que puguin afavorir determinats operadors afecten la igualtat de tracte dels licitadors; i la determinació d'un preu del contracte que no s'ajusti al mercat és contrari a l'economia de la despesa.

- Fase de licitació. La vulneració del principi de transparència és la principal amenaça en aquesta fase del procediment. Limitar la publicitat de les licitacions i el lliure accés a la informació necessària per presentar les ofertes constitueixen riscos que restringeixen la concurrència i amenacen la igualtat de tracte. També resulta essencial la custòdia idònia de les ofertes per evitar el risc de vulneració del secret o la manipulació de les proposicions que es presentin.
- Fase d'adjudicació. L'objectivitat i la transparència a la selecció de l'operador econòmic que resulti adjudicatari són factors fonamentals per garantir la igualtat de tracte i l'eficiència de la despesa mitjançant l'elecció de la millor oferta. Els principals riscos identificats en aquesta fase apunten a la manca d'imparcialitat o professionalització dels membres de les Meses de contractació o del comitè d'experts, a la no detecció de pràctiques col·lusòries o a l'opacitat a la valoració de les ofertes a causa de la manca de publicitat de les actes i dels informes tècnics o per imprecisions en la justificació de les puntuacions atorgades a cada oferta.
- Fase d'execució. En aquesta fase hi ha el risc de desvirtuar les clàusules i condicions sobre la base de les que es va adjudicar el contracte. Es comprometen principis fonamentals com la igualtat de tracte si no se supervisa i verifica el compliment de les condicions que van determinar la selecció d'un licitador davant d'un altre (terminis, millores, adscripció de mitjans personals o materials o condicions especials d'execució) i pot afectar-se també a l'economia de la despesa a través de modificacions contractuals que incrementen el preu inicial de les prestacions.

3.5 Subvencions

Els riscos específics en l'àmbit de la gestió de les subvencions es van agrupar a les següents categories:

- Subjecció normativa. Aquest és el compromís en què s'ha de basar el sistema de concessió d'ajudes: l'exigència de l'estricta compliment de la normativa de subvencions, evitant les modulacions i deixant el mínim espai possible al risc que suposa la discrecionalitat.
- Procediment de concessió. El risc que la concessió de subvencions es realitzi sense el suport d'un pla estratègic impedirà tenir una visió més àmplia i global dels objectius que es pretenen aconseguir. L'existència d'aquest marc global facilitarà l'elecció de les mesures més eficaços per al compliment dels objectius esmentats. A més, caldrà buscar sempre la màxima concurrència, limitant en la major mesura possible les excepcions a aquest principi, amb la finalitat d'aconseguir la major eficiència en l'execució de la despesa pública.

- Gestió de la despesa en subvencions. Els riscos d'una gestió ineficaç portarien a desvirtuar la fi que es persegueix amb l'atorgament de les subvencions, passant a esdevenir una font més de finançament d'activitats i projectes en comptes de servir d'impuls i ajuda a l'esforç inversor d'aquells que obtenen els ajuts públics. Per tant, un criteri de racionalitat de les ajudes exigiria aportacions de recursos propis a les activitats subvencionades. Altres factors de riscos a considerar serien les elevades taxes de subcontractació com a excepció a la regla general que l'activitat subvencionada es realitzi pel beneficiari de les ajudes, o la subcontractació de les activitats amb entitats vinculades sense una acreditació que s'estan realitzant a preus de mercat.
- Control de la despesa i de l'activitat subvencionada. Els diners públics es dirigeixen a unes activitats concretes buscant un objectiu; el risc que aquest objectiu no s'aconsegueixi serà molt elevat si no hi ha control suficient sobre la manera com es fa servir la subvenció rebuda i la seva materialització.
- Mesures de caràcter financer. La despesa pública intenta afavorir la realització de determinades activitats o l'execució de determinades inversions. Per aconseguir el seu objectiu, el flux financer s'ha d'adequar a les necessitats del beneficiari, i aquest, per part seva, ha d'estar en condicions de garantir-ne la solvència.

3.6 Gestió de personal

Els riscos específics en l'àmbit de la gestió de personal s'agrupen en les següents categories:

- Selecció del personal. Assegurar un sistema d'accés a la funció pública basat en el mèrit i la capacitat és de vital importància per prevenir la corrupció i per garantir la competència professional dels servidors públics. L'accés a través de procediments que no garanteixin aquests principis pot provocar greus conseqüències des del punt de vista de la integritat, com ara la desprofessionalització de la funció pública, l'absència d'imparcialitat i objectivitat a les actuacions dels servidors públics, la proliferació de pràctiques clientelars, o el nepotisme.
- Exercici ètic i professional de les funcions. La identificació d'aquests riscos pretén evitar que es produeixi una fallida de valors tals com la independència, la integritat, la responsabilitat, la transparència, l'objectivitat, la imparcialitat i la confidencialitat.
- Planificació i estructura organitzativa del personal. La necessitat de determinar els riscos en aquest àmbit deriva de la importància de la planificació dels recursos humans a les administracions públiques, que persegueix contribuir a l'eficàcia en la prestació de serveis i a l'eficiència en la utilització dels recursos econòmics disponibles. Moltes de les conductes il·legals o faltes d'ètica i de les oportunitats de

corrupció es produeixen per dèficits de planificació i de comunicació dins de la Fundació Joan Costa Roma o fins i tot entre institucions.

- Formació i avaluació de l'exercici. La formació dels empleats públics es configura com una eina clau tant per al foment de la integritat i la prevenció de la corrupció com per assegurar l'adequació de la competència professional exigida al personal amb la responsabilitat de les tasques que té encomanades.
- Retribucions. En aquest cas, la identificació dels riscos corresponents contribuirà a dissenyar una política retributiva que eviti pràctiques corruptes com la concessió d'incrementos salarials sense suport a les lleis pressupostàries o l'abonament injustificat de complements retributius, que poden portar a la comissió de delictes com la malversació de cabals públics.
- Incompatibilitats i conflictes d'interès. El risc que els empleats públics incorrin a incompatibilitats o que es produeixin conflictes d'interessos és present a totes les organitzacions públiques. La gestió adequada d'aquests riscos contribuirà a garantir la imparcialitat i objectivitat dels servidors públics.

3.7 Gestió pressupostària i patrimonial

L'anàlisi de riscos comuns en la gestió econòmicofinancera i pressupostària de les entitats públiques es relaciona habitualment amb errors en la informació financera (comptes anuals), incompliments de la normativa aplicable, ineficiències en la gestió o una protecció inadequada d'actius. Cal destacar que les normes d'auditoria incideixen en l'atenció especial que s'ha de prestar al risc de frau, entès com tot acte intencionat per aconseguir una avantatge injust o il·legal.

L'enumeració recull possibles riscos comuns a la gestió de la Fundació Joan Costa Roma que haurà d'avaluar per verificar-ne possibilitat real. Els riscos s'agrupen a les següents categories:

- Organització i control intern. Els riscos deriven de la inadequada segregació de funcions, de les relacions amb les entitats dependents, de la major o menor subjecció als controls econòmic-financiers i de la qualificació específica del personal per a l'exercici del control.
- Gestió pressupostària. Els riscos estan associats al realisme de les previsions pressupostàries o al grau i volum de les seves modificacions, així com a les desviacions significatives de la posterior execució.
- Estabilitat i sostenibilitat financera. Els riscos estan relacionats amb l'incompliment dels objectius d'estabilitat pressupostària i compromisos de futures despeses.
- Informació econòmic-financera. La fiabilitat i suficiència de la informació es configura com un element bàsic per millorar la transparència dels comptes públics.

- Tresoreria. A la tresoreria els riscos s'identifiquen amb la manca de control sobre les restriccions que han d'existir en la utilització dels diners públics i els controls de caixes.
- Patrimoni i protecció d'actius. Relacionat amb els actius, amb el registre i la comptabilització adequada, amb l'ús autoritzat i d'acord amb les finalitats públiques, i amb la protecció davant de possibles pèrdues.

4 MECANISMES DE DETECCIÓ. ÒRGANS DE NOVA CREACIÓ EN RELACIÓ A LA LLUITA CONTRA EL FRAU

Per tal de garantir una adequada aplicació de les mesures que preveu aquest Pla de mesures Antifrau, s'estableixen els òrgans que seguidament s'indiquen:

4.1 Unitat Gestora del Canal de Denúncies

Correspon a l'àrea de Serveis Jurídics de la Fundació Joan Costa Roma gestionar les comunicacions que es rebin al Canal d'Alertes, i sense estar sotmès a ordres jeràrquiques que condicionin la seva actuació de tot allò que estigui directament relacionat amb el Canal.

L'àrea de Serveis Jurídics de la Fundació Joan Costa Roma és l'òrgan a qui correspon rebre les comunicacions i denúncies mitjançant el Canal d'Alertes i donar-los el tràmit que correspongui d'acord amb de les normes de funcionament del Canal.

Quan l'àrea de Serveis Jurídics de la Fundació Joan Costa Roma sigui coneixedor d'una presumpta actuació constitutiva de frau, traslladarà tota la informació de què disposi de manera immediata a la Comissió Antifrau, vetllant per evitar que es produeixi la prescripció de la presumpta infracció. El procediment de tramitació d'aquestes comunicacions correspondrà a la Comissió Antifrau.

4.2 Comissió Antifrau

Per garantir la correcta aplicació de les mesures antifrau associades a la gestió dels fons MRR es crearà una Comissió Antifrau, a la que correspondrà, en tot cas, gestionar les comunicacions i denúncies esdevingudes.

Aquesta Comissió actuarà sense estar sotmesa a ordres jeràrquiques que condicionin la seva actuació en l'àmbit de la Fundació Joan Costa Roma especialment pel que fa al manteniment de la confidencialitat de les dades personals que tracti.

La comissió en l'exercici de les seves funcions, però molt especialment en la tramitació de les comunicacions i denúncies que rebi, la proposta de mesures de millora, formulació de recomanacions i emissió d'informes adoptarà els seus acords amb la conformitat de la majoria dels seus membres.

La Comissió Antifrau podrà requerir l'assistència en les sessions que celebri de personal de qualsevol dels serveis de la Fundació Joan Costa Roma d'acord amb la naturalesa dels temes que s'hi hagin de tractar.

El nomenament efectiu de les persones que formaran part de la Comissió es farà per designació del Director Gerent prèvia consideració del Comitè Executiu.

A la Comissió Antifrau se li assignen les funcions següents:

- Avaluar i monitoritzar el risc de frau, assegurant que hi hagi un control intern efectiu per prevenir i detectar possibles frauds.
- Definir i dissenyar les mesures necessàries per prevenir, detectar, corregir i perseguir els intents de frau.
- Gestionar les comunicacions i denúncies de frau, conflictes d'interès o altres incompliments de la normativa vigent.
- Analitzar les comunicacions, declarant-ne l'admissió o no admissió i fer les tasques de comprovació quan siguin procedents.
- Formular recomanacions i proposar millores i mesures preventives addicionals en la gestió ètica i l'aplicació dels principis de bon govern o bona administració, posant fi a la comprovació dels fets comunicats.
- Assistir i col·laborar en l'inici, tramitació i resolució dels expedients informatius en cas de sospita de frau, sol·licitant tota la informació que es consideri pertinent a les persones i serveis implicats en el mateix, per a la seva oportuna anàlisi.
- Emetre informe en els expedients informatius iniciats, proposant el seu possible arxivament, en cas que les sospites siguin infundades, o proposar l'adopció de les mesures correctores oportunes si es conclou que el frau s'ha produït realment.
- Informar a la Direcció General de les conclusions assolides en els expedients informatius iniciats i, si escau, de les mesures correctores proposades.
- Facilitar la informació necessària a les entitats o organismes encarregats de vetllar per la recuperació de les quantitats rebudes indegudament pels beneficiaris, o proposar l'inici dels expedients sancionadors en matèria administrativa i/o penal.
- Portar un registre de les actuacions realitzades, les incidències detectades i els expedients informatius iniciats i resolts.
- Elaborar un Informe anual complet sobre les activitats dutes a terme per la Comissió Antifrau en l'àmbit de la seva competència, del que se'n donarà compte al Comitè Executiu de la Fundació Joan Costa Roma.

- Garantir la confidencialitat a les persones que presentin una comunicació a través de la Bústia Ètica, i protegir-los en el seus drets per tal que no se'n puguin derivar perjudicis per a qui formula la comunicació de bona fe.
- Garantir la confidencialitat i atorgar la deguda protecció als càrrecs i la resta de persones al servei de la corporació en el procés de comprovació dels fets. La garantia de confidencialitat no impedeix la cessió de les dades que requereixin els jutjats i tribunals en exercici de la seva funció jurisdiccional, o la fiscalia en exercici de les facultats d'investigació.

De manera ordinària, la Comissió Antifrau s'ha de reunir almenys amb periodicitat anual per tractar els assumptes que li són propis.

A més d'aquestes reunions ordinàries, podrà reunir-se en qualsevol moment de manera extraordinària, quan algun dels seus membres així ho sol·liciti a la presidència de la Comissió.

De cadascuna d'aquestes reunions, s'aixecarà l'acta corresponent que haurà de ser aprovada per la Comissió en la reunió posterior a la celebració de la mateixa.

5. MECANISMES DE CORRECCIÓ

En cas que es detecti un possible frau o la seva sospita fundada la Comissió podrà:

- a. Avaluar de la incidència del frau i la seva qualificació com a sistèmic o puntual.
- b. Retirar els projectes o la part dels projectes afectats pel frau i finançats pel MRR.

6. MECANISMES DE PERSECUCIÓ

6.1 Comunicació dels fets produïts i les mesures proposades de la Fundació Joan Costa Roma.

En cas que dels fets exposats a l'alerta i analitzats es detecti un possible frau, o la seva sospita fundada, s'haurà de:

- a. Instar la suspensió del procediment i notificar aquesta circumstància en el termini més breu possible a les autoritats interessades i als organismes implicats en la realització de les actuacions i revisar tots els projectes, subprojectes o línies d'acció que hi hagin pogut estar exposats.
- c. Denunciar, si escau, els fets a l'Oficina Antifrau de Catalunya i/o al Servei Nacional de Coordinació Antifrau (SNCA), perquè en faci una valoració i eventual comunicació a l'Oficina Europea de Lluita contra el Fraude.

- d. Instar l'òrgan competent, si escau, a iniciar una informació reservada per depurar responsabilitats i incoar un expedient disciplinari.
- e. Denunciar els fets davant del Ministeri Fiscal, si escau.

7. Annex I

Declaració d'absència de conflicte d'interessos de la persona o empresa licitadora i/o adjudicatària del contracte.

Expedient:

Contracte:

Òrgan de contractació: Fundació Joan Costa Roma

[Nom i cognoms], amb DNI [núm. DNI], en nom propi o com a [condició en què declara] de [nom de entitat] amb NIF [NIF entitat], amb el poder suficient que consta acreditat en el procediment de contractació indicat,

Declaro:

Primer. Que conec amb detall els plecs que regeixen el contracte, així com la normativa que li és aplicable, i que tinc coneixement que l'article 61.3, "Conflicte d'interessos", del Reglament (UE, Euroatom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol (Reglament financer de la UE) estableix que hi ha conflicte d'interessos quan l'exercici imparcial i objectiu de les funcions es vegi compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol motiu directe o indirecte d'interès personal.

Segon. Que conec l'article 64, "Lluita contra la corrupció i la prevenció dels conflictes d'interessos", de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, que defineix el conflicte d'interessos com "qualsevol situació en què el personal al servei de l'òrgan de contractació que a més participi en el desenvolupament del procediment de licitació o pugui influir en el seu resultat, tingui directament o indirectament un interès financer, econòmic o personal que pugui semblar que compromet la seva imparcialitat i independència en el context del procediment de licitació".

Tercer. Que ni la meva persona ni, si escau, la persona jurídica a la qual represento es troba en cap situació que pugui comprometre el compliment de les obligacions exigibles per la participació en el procediment de contractació, ni que pugui comprometre el compliment d'aquestes obligacions en cas de resultar adjudicatària de l'expedient.

Quart. Que ni la meva persona ni, si escau, la persona jurídica a la qual represento es troba en una situació de conflicte d'interessos, segons la definició de l'article 61 del Reglament financer de la UE que pugui dificultar o comprometre de cap manera el compliment de les obligacions esmentades a l'apartat anterior.

Cinquè. Que els administradors, els representants i la resta de persones amb capacitat de presa de decisions o control sobre [persona jurídica] no es troben en la situació de conflicte definida a l'apartat quart.

Sisè. Que em comprometo a posar en coneixement de l'òrgan de contractació de l'expedient, sense dilació, qualsevol situació de conflicte d'interessos que comprometi o pugui comprometre el compliment de les obligacions esmentades.

Setè. Que he subministrat informació exacta, veraç i completa en el marc d'aquest expedient, i que tinc coneixement que la falsedat d'aquesta declaració i la informació subministrada comporta les conseqüències contractuals, administratives o judicials que estableixi la normativa d'aplicació i la documentació contractual.

[Signatura]

8. Annex II

Declaració d'absència de conflicte d'interessos de les persones que participen en el procediment de preparació i tramitació de l'expedient i/o responsable del contracte

Contracte:

Expedient:

Les persones sotasignats, que son persones implicades en el procediment d'adjudicació del contracte del sector públic referit en l'encapçalament, d'acord amb la funció que s'indiquen a les signatures que lis corresponen per raó del seu càrrec, i sota la seva responsabilitat declaren el següent:

Primer. Que està assabentada del que estableix la normativa vigent d'aplicació en matèria de conflictes d'interessos, en especial, del que disposen l'article 61 del Reglament (UE, EURATOM) número 1046/2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió; i l'article 64.2 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic; així com del que preveu el Codi ètic i de conducta en la contractació pública aprovat pel Govern de la Generalitat de Catalunya.

Segon. Que no es troba incursa en cap conflicte d'interessos aparent, potencial o real vinculat al procediment de contractació pública referit a l'encapçalament o vinculat a aquest contracte (en cas d'haver estat designada responsable del contracte) que pugui dificultar o comprometre de cap manera el compliment de les seves funcions de seguiment de l'execució del contracte.

Tercer. Que coneix les causes d'abstenció establertes a l'article 23 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic i, en el supòsit que en concorri alguna, ha d'abstenir-se d'intervenir en el procediment.

Quart. Que no hi ha antecedents ni circumstàncies que puguin provocar una situació de conflicte d'interessos aparent, potencial o real en un futur proper que qüestionin la seva independència segons les parts.

Cinquè. Que si durant el procediment de contractació pública sorgeix una possible situació de conflicte d'interessos en la qual s'hi trobés implicada i/o la pogués conèixer, ho comunicarà a l'òrgan gestor de forma immediata. Si, consegüentment, es detectés l'existència efectiva d'aquest o d'un altre conflicte d'interessos, deixarà de formar part del procediment de contractació i de participar en totes les activitats que hi estiguin relacionades.

Sisè. Que no ha fet ni farà cap tipus de gestió de la qual es pugui derivar un avantatge competitiu sobre l'adjudicació del contracte respecte d'ofertes potencials o d'ofertes ja presentades.

Setè. Que tractarà com a confidencials tots els assumptes dels quals tingui coneixement en virtut de les funcions que desenvolupi en el marc del referit procediment de contractació pública i no farà cap ús improcedent d'aquesta informació, que únicament utilitzarà per avaluar les ofertes.

Vuitè. Que sap que una declaració d'absència de conflicte d'interessos que es demostra que és falsa comporta les conseqüències disciplinàries, administratives i judicials que estableix la normativa d'aplicació.

Novè. Que està advertida que, en cas de no revelar un conflicte d'interessos o falsedat en aquesta declaració, l'òrgan de contractació ho posarà en coneixement de la Comissió d'Ètica en la Compra Pública de la Generalitat de Catalunya perquè emeti l'informe pertinent, sens perjudici d'altres penalitats que es puguin establir. En el cas que la gravetat dels fets ho requereixi, l'òrgan de contractació els posarà en coneixement de l'Oficina Antifrau de Catalunya o dels òrgans de control i fiscalització que siguin competents per raó de la matèria

[Signatura]

9. Annex III

Declaració Institucional de la Fundació Joan Costa Roma.

En la reunió del Patronat de data 26 de març de 2025, es va ratificar el Pla de Mesures Antifrau del FUNDACIÓ JOAN COSTA ROMA, en conformitat amb l'Ordre HFP/1030/2021, del 29 de setembre, que defineix el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

D'acord amb el que estableix l'article 6, les entitats responsables han de tenir un Pla de Mesures Antifrau que asseguri la implementació de mecanismes destinats a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interès. A més, han de declarar que, en el seu àmbit d'actuació, els fons utilitzats han estat gestionats d'acord amb les normes pertinents, especialment pel que fa a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interès.

Adicionalment, la Comissió Europea recomana que les autoritats de gestió “adoptin un plantejament proactiu, estructurat i específic per gestionar el risc de frau”, adequant-se al que indica la Guia de la Comissió Europea per al període de programació 2014-2020, sobre avaluació del risc de frau i mesures antifrau eficaces i proporcionades (Ares (2013)3769073-19/12/2013).

En aquest context, la Fundació Joan Costa Roma es compromet al compliment de les normes jurídiques i ètiques, adherint-se als principis d'integritat, objectivitat, rendició de comptes i honradesa en l'exercici de les seves funcions.

La Fundació Joan Costa Roma posarà en marxa mesures eficaces i proporcionades de lluita contra el frau, basades en l'avaluació del risc de frau, i denunciarà aquelles irregularitats o sospites de frau que poguessin detectar-se, a través dels canals interns de notificació, en col·laboració amb l'Agència Catalana Antifrau (ACA) i respecte al principi de confidencialitat.

Aquesta política busca fomentar una cultura organitzativa que desincentivi el frau, la corrupció i els conflictes d'interessos, facilitant així la seva detecció, persecució, prevenció i correcció. La Fundació promourà el desenvolupament de procediments eficients per investigar el frau i els delictes associats, assegurant que aquests casos es gestionin adequadament, en el moment oportú i amb les mesures correctores necessàries. A més, es faran avaluacions de riscos tant sistèmics com puntuals per implementar les mesures correctores que es considerin convenients. S'espera la col·laboració dels responsables i gestors de processos per garantir un sistema de control intern adequat dins dels seus àmbits de responsabilitat i assegurar la deguda diligència en la implementació de mesures correctores.

El personal de la Fundació ha de vetllar pels interessos generals, respectant l'ordenament jurídic i actuant amb objectivitat, integritat, neutralitat, responsabilitat, imparcialitat, confidencialitat, dedicació al servei públic, transparència, exemplaritat, austeritat, accessibilitat, eficàcia, honradesa, i

respecte a la igualtat de gènere. Per garantir que puguin assumir aquest compromís, s'ofereixen formacions i informació als membres del personal.

En definitiva, la Fundació Joan Costa Roma adopta una política de tolerància zero amb el frau, establint un sistema de control intern dissenyat per prevenir, detectar, perseguir i corregir, en la mesura del possible, qualsevol actuació fraudulenta i, si s'escau, esmenar-ne les conseqüències, assumint per això els principis d'integritat, imparcialitat i honestedat en l'exercici de les seves funcions.